

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-histeryczne/konferencje/163241,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Ksieza-dla-wladzy-grozni-Duchowni-wspolpracujac.html>
03.03.2026, 00:17

Strona znajduje się w archiwum.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 5–6 maja 2022

Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie zaprasza do uczestnictwa w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989)”, która odbędzie się w dniach 5-6 maja 2022 r. w Centralnym Przystanku Historia w Warszawie.

05.05.2022

Celem konferencji, realizowanej w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Władze komunistyczne wobec Kościołów i związków wyznaniowych 1944–1989”, jest przedstawienie sytuacji księży współpracujących z opozycją w latach 1976–1989. Chodzi o duchownych kooperujących nie tylko z „Solidarnością” i organizacjami o charakterze politycznym, takim jak KOR czy KPN, ale również ze środowiskami lokalnymi, przeciwstawiającymi się na różne sposoby władzom PRL. Sytuacja duchownych, których komunistyczne władze nazywały „księżmi negatywnymi” ze względu na współpracę z opozycją oraz otwarcie wyrażany sprzeciw wobec ich rządów, była skomplikowana. Wynikało to z faktu, że nie tylko dygnitarze partyjni oceniali ich działalność w negatywny sposób, ale zdarzało się również, że czynili tak ich kościelni zwierzchnicy czy też inni duchowi pracujący w tej samej diecezji. Już z tego powodu warto nakreślić ich sytuację i problemy, jakie wynikały z otwartego prezentowania poglądów niezgodnych z założeniami politycznymi władz PRL.

„Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III”

Centralny Przystanek Historia IPN
Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25

Program konferencji

5 maja 2022

Panel I: 9.30–11.30

- 9.30–9.50 – ks. dr hab. Dominik Zamiatą prof. UKSW, *Duchowni wrocławscy współpracujący z opozycją*
- 9.50–10.10 – ks. dr Jarosław Wąsowicz, *Księża współpracujący z opozycją w regionie pilskim*
- 10.10–10.30 – ks. dr Paweł Kostrzewski (Wyższy Instytut Teologiczny w Częstochowie; Archiwum Kurii Metropolitalnej w Częstochowie), *Księża częstochowscy wobec środowisk opozycyjnych*
- 10.30–10.50 – dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin), *Msze św. za Ojczyznę na Pomorzu Zachodnim w latach 80. XX wieku. Przebieg i reperkusje*
- 10.50–11.30 – dyskusja

- 11.30-11.50 – przerwa na kawę

Panel II: 11.50-13.40

- 11.50-12.10 – dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok), *Postawy opozycyjne duchowieństwa białostockiego*
- 12.10-12.30 – dr Stefan Pastuszewski (Stowarzyszenia Badań Naukowych), *Relacje kleru Kościoła rzymskokatolickiego Bydgoszczy i regionu z opozycją polityczną w latach 1976-1979*
- 12.30-12.50 – Marek Kozak (IPN Białystok), *Postawy duchowieństwa diecezji drohiczyńskiej w latach 1980-1983*
- 12.50-13.10 – Marcin Sanak (UJ), *Prowincjałowie Polskiej Prowincji Dominikanów wobec aktywności opozycyjnej współbraci w latach 1974-1989*
- 13.10-13.40 – dyskusja
- 13.40-14.40 – przerwa obiadowa

Panel III: 14.40-16.30

- 14.40-15.00 – dr hab. Rafał Łatka (BBH IPN), *„Wroga działalność” duchownych w latach osiemdziesiątych w świetle raportów kontrolnych centrali UdsW*
- 15.00- 15.20 – dr Ewelina Ślęzak (IPN Łódź), *Duchowieństwo diecezji łódzkiej wobec opozycji politycznej w świetle akt aparatu wyznaniowego w latach 1976-1989*
- 15.20-15.40 – Katarzyna Józwik (Instytut Pileckiego, Uniwersytet Warszawski), *„Kontrrewolucyjna organizacja duchownych”? Sieć powiązań duchownych z ks. Jerzym Popiełuszką*
- 15.40-16.00 – dr Grzegorz Szczecina (Polskie Radio. SA), *Msze św. za Ojczyznę sprawowane przez bł. ks. Jerzego Popiełuszkę (1982-1984) w świetle dokumentów z działań aparatu represji PRL względem kapelana „Solidarności”*
- 16.00-16.40 – dyskusja
- 16.40-17.00 – przerwa na kawę
- 17.00-18.30 – panel dyskusyjny: *Księża współpracujący z opozycją – portret zbiorowy*
 - dr hab. Rafał Łatka (BBH IPN)
 - dr Bartłomiej Noszczak (IPN Warszawa)
 - dr hab. Paweł Skibiński prof. UW
 - ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW

6 maja 2022

Panel IV: 10.00-11.30

- 10.00-10.20 – dr Grzegorz Waligóra (IPN Wrocław), *Organizator opozycji przedsierpniowej na wsi. Działalność opozycyjna ks. Czesława Sadłowskiego w Zbroszy Dużej 1976-1980*
- 10.20-10.40 – dr hab. Leszek Zygmier prof. PUZ, *Ks. Marian Lipski - kustosz Sanktuarium Matki Bożej w Głogowcu i kapelan podziemnej „Solidarności”*
- 10.40-11.00 – dr Tomasz Ceglarz (IPN Poznań), *Ojciec Tadeusz Rydzyk- organizator, katecheta, kapelan Klubu Inteligencji Katolickiej w Szczecinku (1976-1981)*
- 11.00-11.30 – dyskusja
- 11.30-11.50 – przerwa kawowa

Panel V: 11.50-13.20

- 11.50-12.10 – dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN Poznań), *Na plebani u św. Jana w Lesznie. Ks.*

Józef Drzymała i formy współpracy z opozycją do 1989 r. - próba charakterystyki

- 12.10-12.30 - dr Jarosław Durka (WOM, UO), *Ks. Zdzisław Wajzner (1925-1994) duszpasterz i wykładowca akademicki, proboszcz, kapelan sosnowieckiej „Solidarności”*
- 12.30-12.50 - dr Bogusław Wójcik (IPN Rzeszów), *Racjonalność vs. ideologia - ks. Michała Hellera polemika z materializmem dialektycznym*
- 12.50-13.20 - dyskusja
- 13.20-14.20 - przerwa obiadowa

Panel VI: 14.20-16.30

- 14.20-14.40 - dr Sebastian Drabik (badacz niezależny), *Ks. Ignacy Piwowarski, „Popiełuszko z Berestu” (1941-2017). Działalność kapelana beskidzkiej „Solidarności” w latach 80 ubiegłego wieku*
- 14.40-15.00 - dr Paweł Glugła (badacz niezależny), *„... Czy nie jest to parodia?”. Ks. Bolesław Jewulski - antykomunista, więzień stanu wojennego.*
- 15.00-15.20 - dr Mateusz Ihnatowicz (Instytut Dziedzictwa Solidarności), *Solidarność we wspomnieniach ks. Eugeniusza Jankiewicza i o. Bronisława Sroki SI*
- 15.20-15.40 - dr Daniel Szlachta (badacz niezależny), *Ks. Bernard Czernecki duszpasterz „Solidarności” i duszpasterz ludzi pracy na Górnym Śląsku*
- 15.40-16.00 - dr hab. Mariusz Krzysztofiński (IPN Rzeszów), *Zdyskredytować „Solidarność” i Kościół. Glossa do działalności dezintegracyjnej SB w Stalowej Woli 1987 - 1989*
- 16.00-16.30 - dyskusja
- 16.30 - zamknięcie konferencji

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” - Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” - Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” - Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 5 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Zycieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Zycieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Zycieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Zycieński (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989) cz. III” – Warszawa, 6 maja 2022. Fot. Piotr Życieński (IPN)

Pliki do pobrania

[Program konferencji \(pdf, 3.85 MB\)](#)